

Vorm

Weinig zaken zijn zo onvoorspelbaar als “vorm”. De ene dag zit je goed in je vel en neem je als vanzelf de goede beslissingen, de andere dag doe je onverklaarbare dingen waarvan je achteraf ook niet meer weet waarom. Zo heb ik de laatste weken meermalen achteraf volstrekt onbegrijpelijke zetten gespeeld. In stellingen waarin een dood paard geen schade kon aanrichten (😊) wist ik die ene zet te vinden die verloor. Zoals Ivkov:

Garcia-Ivkov, Capablanca-herdenkingstoernooi 1965.

Ivkov heeft met een kwaliteit en drie pionnen voor de partij in handen maar weet die ene verliezende zet te vinden: 36...d3?????

Dus zo erg was het niet bij mij, maar ik verloor wel. “Waarom?” Denk je dan later. “Waarom?”, “Hoezo?”, “Wat bezield me?”, “Waarom begon ik opeens aan dat blinde paard te trekken?” (😊).

Ik denk dat bij mij drie dingen spelen. Één: ik ben denk ik enorm vormgevoelig. Zit ik goed in mijn vel, dan kan ik de clubtop wel aan. In het verleden heb ik best wel goede resultaten gehaald, in goede partijen. Maar zit ik slecht in mijn vel, dan kan ik eigenlijk van iedereen verliezen. Twee: Daarnaast probeer ik actief te spelen (uren manoeuvreren is niets voor mij, ik wil actie!) en Drie: ik ben niet bang om een nadeeltje op te lopen. En “in” vorm past dat allemaal prima in elkaar, “uit” vorm is er geen houden aan. Achteraf begrijp ik mijn eigen zetten dan niet.

Gelukkig zijn Ivkov en ik niet de enigen die dat overkomt. Zo stond ik eens bij een partij te kijken waarbij de straal gewonnen staande witspeler plotseling remise aanbood. Mijn ogen vielen bijna uit mijn kassen... Maar in plaats van zijn tegenstander te omhelzen en samen een biertje te gaan drinken, wees de zwartspeler het af. Ik keek mede-toeschouwers aan en we begrepen er allemaal niets van. Aan de bar hadden we het er later over. Onbegrijpelijk! En we herinnerden ons dat er vroeger ook wel eens partijen tussen GMs waren waarbij zij hun gedachten over de stelling (gescheiden van elkaar) hardop vertelden. Over hoe ze over stellingen oordeelden, en hoe ze zo op bepaalde zetten kwamen die niet meteen bij je op zouden komen. Heel instructief! Voor ons, op clubniveau, bedachten we dat je, behalve de notatie van je zet, ook zou moeten opschrijven **waarom** je een zet doet. Of een zet niet doet. Of remise aanbiedt. Of afwijst. Veel tijd hoeft het allemaal niet te kosten: “ik dek a5 nog een keer want anders ben ik hem kwijt”. “Ik wil Pf4 ten koste van alles voorkomen”, “Ik wijs remise af want zijn pionnen zijn zwak”. Natuurlijk, soms mis je een zet helemaal, maar dan komt die niet in je tekst voor en dat is dan op zich ook een verklaring (“niet over nagedacht”). Achteraf kan je dan denkkelijk de hele partij en je eigen denkproces tot in de kleinste details reconstrueren. Hoe je in de partij zat, waar je aan dacht en dat het eigenlijk logisch is dat je die fout maakte. Daar kan je achteraf nog heel wat van opsteken! En, nog beter, als je begrijpt hoe je denkt en wat er anders is als je “in” of “uit” vorm bent, dan kan je jezelf ook weer “in” vorm krijgen voor de volgende partij.

Maar helaas. Op zich heel interessant, maar daar is een reglementswijziging voor nodig vrees ik. Je mag alleen de zetten, remise-aanbieden en tijdsindicaties noteren. Verder niets. Helaas. Einde plannetje... Dus zit ik nog steeds “uit vorm” te zijn zonder methode om dat om te draaien... Gelukkig staat binnenkort het oliebollentoernooi weer op de agenda. Het is een beetje traditie dat de mensen die in vorm zijn daar hun vorm verliezen. Hopelijk vind ik die van mij daar dan weer terug.

(😊 : ik ben me bewust van het feit dat de spreekwoorden luiden “aan een dood paard trekken” en “een situatie waarin een blind paard geen schade kan aanrichten”, maar ik vond deze versies nu even leuker)